

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Digitální učební materiál

Projekt: Digitální učební materiály ve škole, registrační číslo projektu CZ.1.07/1.5.00/34.0527

Příjemce: Střední zdravotnická škola a Vyšší odborná škola zdravotnická, Husova 3, 371 60
České Budějovice

Název materiálu: Sociální pozice, status a role – pracovní list

Autor materiálu: PhDr. Yvetta Pužejová

Datum (období) vytvoření: 25. 7. 2012

Zařazení materiálu:

Šablona: Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (III/2)

Tematická oblast: Sociální psychologie a úvod do sociální komunikace

Sada: PS7

Číslo DUM: 15

Předmět, ročník:

Psychologie a komunikace, 3. ročník

Ověření materiálu ve výuce:

Datum ověření: 19. 11. 2012

Třída: ZDA 3.A

Ověřující učitel: Mgr. Ilona Bláhová

Popis způsobu použití materiálu ve výuce:

Pracovním listem je vhodné navázat na výklad daného tématu v předcházející hodině. Materiál využívá problémových a deduktivních úloh, se snahou o zapojení vlastních prožitků a osobních životních zkušeností žáků, což by mělo napomoci snazšímu pochopení a zapamatování si základních principů a zákonitostí z oblasti sociální psychologie. Pracovní list by měli žáci zpracovat nejprve samostatně a následně je vhodné provést obecný rozbor úloh a jejich řešení společně s učitelem (klíč). Žáci tak získají zpětnou vazbu, která jim poslouží ke kontrole vlastního zpracování. Pracovní listy mohou zachycovat osobní informace žáků, a proto by jim měly zůstat. Mohou tak sloužit i jako materiály k domácí přípravě.

Tento výukový materiál je spolufinancován Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.

PRACOVNÍ LIST

Název: Sociální pozice
status a role

Téma: Sociální psychologie

Úkol 1.

Postavení v sociální skupině:

Nejprve napište vaše jméno do řádku označeného „JÁ“. Následně napište jména konkrétních osob, které k vám zaujímají vztah nadřazený, přiřazený a podřazený.

NADŘAZENÁ.....

PŘIŘAZENÁ.....

JÁ.....

PODŘAZENÁ

Nyní šipkou vyznačte a napište **vzájemná práva a povinnosti** jednotlivých osob.
(Př.: Rodič v pozici nadřazeného má např. vůči dítěti vyživovací povinnost.)

Je něco, co byste na tomto postavení chtěla/a změnit?

Jak se změní situace ve vzájemných vztazích za 15 let?

Úkol č. 2

Sociální role

Zamyslete se a napište kým/ čím jste:

(Uved'te deset odpovědí)

1. Já jsem
2. Já jsem
3. Já jsem
4. Já jsem
5. Já jsem
6. Já jsem
7. Já jsem.....
8. Já jsem.....
9. Já jsem.....
10. Já jsem.....

Tímto jste vyjádřil/a vaše sociální role. U každé z nich uveďte zkratkou, zda:

Přijímáte roli aktivně - identifikace - ztotožňuji se s ní - **I**.

Přijímáte roli pasivně - akomodace - přizpůsobuji se, ale vnitřně s ní nesouhlasím - **A**

Odmítáte ji aktivně - rebelie, chovám se odlišně, ale ještě v mezích přípustnosti -**R**

Odmítáte ji pasivně - nepodřizení se - nepodřizuji se normám a jsem za jejich neplnění trestán/a - **N**.

Dokážete určit, čím jste tedy rád/a a nerád/a?

Úkol č. 3

Profesní role:

K tomu, abych mohl/a plnit roli zdravotnického pracovníka bych měl/a mít následující vlastnosti:

.....
.....
.....
.....

Podtrhněte z uvedených vlastností tři, které máte v dostatečné míře vyvinuty (čarou) a tři, které byste měl/a ještě v rámci osobnostního růstu získat (vlnovkou). Co pro jejich rozvoj můžete udělat?

Úkol č. 4

Konflikt rolí

Žena se rozhoduje, zda ukončí rodičovskou dovolenou a nastoupí do zaměstnání. V rámci své rodičovské a profesní role se dostává do vnitřního konfliktu.

*Napište argumenty **pro** setrvání s dítětem na RD:*

.....
.....
.....
.....
.....
.....

*Napište argumenty **pro** nástup do zaměstnání:*

.....
.....
.....
.....
.....
.....

PRACOVNÍ LIST - KLÍČ

Název: Sociální pozice
status a role

Téma: Sociální psychologie

Úkol č. 1

Postavení v sociální skupině:

Nejprve napište vaše jméno do řádku označeného „JÁ“. Následně napište jména konkrétních osob, které k vám zaujímají vztah nadřazený, přiřazený a podřazený.

NADŘAZENÁ.....

PŘÍRAZENÁ.....

JÁ.....

PODŘAZENÁ

Učitel může (se svolením konkrétního žáka – u kterého nevidí v záznamu žádnou patologii) na záznamu ukázat postavení jedince v konkrétní sociální skupině.

Nyní šipkou vyznačte a napište **vzájemná práva a povinnosti** jednotlivých osob.
(Př.: Rodič v pozici nadřazeného má např. vůči dítěti vyživovací povinnost.)
Je něco, co byste na tomto postavení chtěla/a změnit?
Jak se změní situace ve vzájemných vztazích za 15 let?

Učitel může s žáky diskutovat o tom, zda mají potřebu změny, která logicky vyplývá z jejich věku, jakým způsobem si představují, že změnu uskuteční a jaké důsledky, práva a povinnosti jim změna přinese.

Úkol č. 2

Sociální role

Zamyslete se a napište kým/ čím jste:
(Uveďte deset odpovědí)

1. Já jsem
2. Já jsem
3. Já jsem
4. Já jsem
5. Já jsem
6. Já jsem
7. Já jsem.....
8. Já jsem.....
9. Já jsem.....
10. Já jsem.....

Tímto jste vyjádřil/a vaše sociální role. U každé z nich uveďte zkratkou, zda:

Přijímáte roli aktivně - identifikace - ztotožňuji se s ní - **I**.

Přijímáte roli pasivně - akomodace - přizpůsobuji se, ale vnitřně s ní nesouhlasím - **A**

Odmítáte ji aktivně - rebelie, chovám se odlišně, ale ještě v mezích přípustnosti - **R**

Odmítáte ji pasivně - nepodřízení se - nepodřizuji se normám a jsem za jejich neplnění trestán/a - **N**.

Dokážete určit, čím jste tedy rád/a a nerád/a?

Učitel vede žáky k vytvoření si náhledu na vlastní spokojenost se stávající sociální rolí a možnost vzniku napětí při jejím naplňování.

Úkol č. 3

Profesní role:

K tomu, abych mohl/a plnit roli zdravotnického pracovníka bych měl/a mít následující vlastnosti:

Podtrhněte z uvedených vlastností tři, které máte v dostatečné míře vyvinuty (čarou) a tři, které byste měl/a ještě v rámci osobnostního růstu získat (vlnkou). Co pro jejich rozvoj můžete udělat?

Učitel se snaží žáky motivovat aktivnímu přístupu k osobnostnímu růstu (ocení navržené smysluplné aktivity) a poukáže na přínos v životě jedince i přínos pro klienty/pacienty.

Úkol č. 4

Konflikt rolí

Žena se rozhoduje, zda ukončí rodičovskou dovolenou a nastoupí do zaměstnání.

V rámci své rodičovské a profesní role se dostává do vnitřního konfliktu.

*Napište argumenty **pro setrvání v zaměstnání**: profesionální růst, spokojenost v profesi a následně pozitivní emoce, finanční zajištění, ohodnocení společností, pocit rovnoprávnosti....*

*Napište argumenty **pro setrvání s dítětem na RD**: emoční naplnění, kvalitní péče o dítě a jeho všestranný rozvoj, emocionální sycení matky i dítěte, pocit uspokojení, ohodnocení společností*